

Gyula és Csasz Szidónia hagyatékából való, de van egy tabernákulum alakú szekrény (amelyet az oltárokra szoktak helyezni), ez még Csasz Lajosé volt, de itt látható az ő „aszklepiánus kígyóbotja” is. (A kígyó az orvostudomány szimbóluma, a boton csavarodik). Több portréját is itt láthatjuk.

Gyulán több örmény vonatkozású emlék is látható. Ez a ház mutatja, hogy különböző nemzeti gyökerekkel rendelkezők milyen szépen illeszkedtek be a város polgárainak a társadalmába.

Dr. Sasvári László

Szervátiusz Jenő díj

1983. február 18-án a Vigadó Galériában nagyszabású kiállítást rendeztek a 80 éves *Szervátiusz Jenő* tiszteletére. A csodálatos helyszín és a csodálatos szobrok életre szóló élményként maradtak meg bennem.

Szervátiusz Jenő a modern faszobrászat egyik legkiválóbb képviselője volt. Drámai stílusa a népi művészetben gyökerezik.

1903. július 4-én született Kolozsvárott. A fafaragás mesterségét már korán elsajátította. 1925-ben Párizsban tanul az École Libre szabadiskolában, majd szülővárosában folytatja tanulmányait a Belle Arte Művészeti Iskolában.

1929. tavaszán a Hivatalos Szalon kiállításán díjat nyer. 1933-ban szabadiskolát nyit Kolozsvárott.

1933 óta rendszeresen kiállít egyéni és csoportos, belföldi és külföldi tárlatokon.

Bejárta Erdélyt, Nagybányán, Gyergyószentmiklóson, Csíkmenaságon és Csíksomlyón élt és dolgozott.

A Kolozsvári Művészeti Intézetben mintázást tanít. Kőben, márványban, de leginkább fában dolgozik. Köztéri művei állnak Farkaslakán, Csíkmenaságon, Pápan, Székelyudvarhelyt.

Műveit múzeumok és magánygyűjtemények őrzik. Műveinek száma ezernél többre tehető.

„Különálló jelenség Szervátiusz Jenő... munkáiból komoly és gazdag lélek szól hozzánk, az erdélyi hegyvilág és fanyilág nehéz sorsosai az élet barázdáival... ”

(Lyka Károly 1937)

„A modern magyar faszobrászat legnagyobb erejű, legegységibb formavilága, s egyben legnagyszerűbb képviselője az erdélyi Szervátiusz Jenő, a székely balladák modern költője. De költeményeit szobrokká mintázza és faragja.”

(Nagy Zoltán 1941)

„Szervátiusz Jenő emberi megértést, jóságot keresett, szeretetre vágyott, s azt az egyszerű nép közt meg is találta.”

(Művészet 1978/8)

„Az a tisztesség, szenvedély és őszinteség, melyet Szervátiusz öt évtizedes fejlődésének csaknem minden fokán tanúsított, záloga annak..., hogy életművét tartós és egyetemes értéké teljesítse ki...”

Fatörzsekre rótt csodálatos emberséget hozott létre... a feledés nem fogja eltemetni és a múlt idő nem fogja megsemmisíteni őket.”

(Sorbán Raoul 1973)

Szervátiusz Jenőt nyolcvanéves korában 1983-ban az Úr magához szólította.

Fia, *Szervátiusz Tibor*, (Kolozsvár 1930-) szobrászművész, édesapja 100. születésnapján (2003-ban) alapította a *Szervátiusz Jenő díjat*. A díj átadására a Budai várban, a Hilton-hotel Anjou-termében került sor 2004. október 27-én.

Ez a terem a 12. században épült Mária templom helyén található. A Kerengő, ahol a díjazott festőművész képeit megtekintettük, 1254-ben épült. Itt látható az a kútka, amelyet Mátyás királyunk 1474-ben adományozott a dominikánus kolostornak.

Szervátiusz Klára ismertette az Alapítvány történetét.

Megemlékezve *Szervátiusz Jenőről* részletet olvasott fel egy 1978-ban készült riportból. Ebben *Szervátiusz Jenő* visszaemlékezett a Gyimesekre, Setétpatakára, ahol egy fiúcska a furulyáját fújta, s mintha hulló csillagok muzsikáltak volna, mert a zenét nemcsak a fülével, hanem a lelkével is hallgatja az ember.

A díj alapításával az volt a céljuk, hogy felhívják a figyelmet a magas kultúrával rendelkező művészekre. A globalizmus elleni harc a cél, bármilyen reménytelennek is látszik, meg kell próbálni. Az első (2003 évi) díjat *Györfi Sándor* kapta.

Az ez évi díjazott: *Márton Árpád* csíkszeredai festőművész. A laudációt *Banner Zoltán* művészettörténész mondta.

Márton Árpád 1940. október 06-án született. Az 1960-as években lépett a festőművészek sorába. Életműve egységes, korszakai alig megkülönböztethetőek egymástól. Tanulmányait Kolozsvárott folytatta. *Szervátiusz Jenő* tanítványa volt, akitől azt tanulta, hogy „sohase feledd, honnan jöttél”. 1973-ban fellépett olajallergiája miatt áttért a vízfestékre, majd kikísérletezett egy olajtempera festéket, a képeit ezután ezzel készítette.

Művészpédagógiai munkássága kiemelkedő. A csíkszeredai *Makovecz Imre* által tervezett templom altemplomában most fejezte be a festményét.

A díjátadás megható percei következtek. *Szervátiusz Tibor* édesapja fényképe előtt átadta az édesapja emlékére alapított díjat.

Márton Árpád köszönetet mondott és elmesélte, hogy *Jenő* bácsi (aki tanára volt) hangsúlyozta, hogy „tanulva kell alkotni, és alkotva kell tanulni.”

Emberségből példát, tarisznyát kaptak a mestertől. *Szervátiusz Jenő* egy teljes tanulócsoporthoz hívott meg egyszer vacsorára, mert a tanítványok régen ettek utoljára, s nagyon éhesek voltak. Egy egész bárányt főztek meg, hogy mindenki jóllakhasson.

Márton Árpád meghatóan mondta, hogy „otthonról hazajött, és itthonról hazamegy!”

A kerengőben *Demeter Ervin* országgyűlési képviselő nyitotta meg a kiállítást. *Szervátiusz Klára* búcsúzóul elmondta, hogy a jövőben a *Szervátiusz Jenő* díjat nemcsak művészeknek, hanem művészettörténészeknek, és újságíróknak is szeretnék odaítélni, olyan embereknek, akiknek céljuk, hogy „örizzék a lángot!”

Petrás Mária énekét és *Juhász Zoltán* dudáját, furulyáját hallgatva úgy éreztem, mintha hulló csillagok muzsikálnának: nemcsak a fülemmel, a lelkemmel is hallgattam a zenét.

Hazatérve elővettem a kolozsvári *Szervátiusz Múzeumban* kapott képsorozatot, ahol *Apa* és *Fia* összesen 84 munkája látható. Szeretem ezt a csodálatosan felújított házat, a kertet a szökőkúttal, a kőből-fából-márványból faragott szobrokkal.

Nézem a képeken az 1960-ban faragott *Őnarcképét*, az 1969-ben faragott *Fiam portróját*, az 1977-ben készült *Emré bát*, az 1965-ben faragott *Csodálatos Mandarint*, és az 1957-es *Csángó siratóasszonyt*. A képek láttán eszembe jut *Sorbán Raoul* 1973-ban írt kritikája:

„*Fatörzsekre rótt csodálatos emberséget hozott létre... a feledés nem fogja eltemetni és a múltó idő nem fogja megsemmisíteni őket.*”

Csíkszentgyörgyi -Ficus Margit

(A kiállítás november 27-ig látogatható. Budavár, Hilton szálló, Anjou terem)